

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.о. ректора університету

Сергій ПАНЧЕНКО

«03» жовтня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування за освітньо-професійною програмою
Організація міжнародних перевезень для участі у конкурсі щодо зарахування на
навчання за освітнім ступенем **магістр**

Харків – 2025 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступні випробування прийому на підготовку фахівців ступеня «магістр» в Українському державному університеті залізничного транспорту проводяться у вигляді фахового вступного випробування.

Фахове вступне випробування – це комплексне кваліфікаційне випробування, мета якого полягає у перевірці знань та практичних навичок вступників з дисциплін, що відносяться до циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих.

Мета фахового вступного випробування – перевірка й оцінка знань вступників з професійно-орієнтованих дисциплін.

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені абітурієнти, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст.

Ця програма фахового випробування вступників складена з метою встановлення фактичної відповідності досягнутого рівня кваліфікації вимогам Стандарту вищої освіти України та освітньо-наукової програми. Програма спрямована на організацію самостійної роботи вступників для підготовки до фахового випробування; роз'яснення структури та організації фахового випробування; змісту навчальних дисциплін, за якими проводиться випробування, а також критеріїв оцінювання з метою забезпечення прозорості процесу прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр із освітньої програми «Організація міжнародних перевезень».

Зміст програми складено на підставі освітніх компонентів, направлених на реалізацію компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти спеціальності J7 «Залізничний транспорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та з урахуванням специфіки освітньо-наукової програми «Організація міжнародних перевезень».

Завдання фахового вступного випробування вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр містять питання з дисциплін, які відповідають обраній спеціальності.

Під час підготовки до фахового вступного випробування вступникам рекомендується повторити матеріал прослуханих лекцій або ознайомитись з матеріалами, які наведено в списку рекомендованих джерел.

1 ОСНОВНА ЧАСТИНА

(змістовий опис теоретичної частини навчальних дисциплін, за якими проводиться випробування)

Навчальна дисципліна «Залізничні станції та вузли»

1. Основні елементи залізничних станцій [1, 3]

- 1 Колійний розвиток залізничних станцій.
- 2 Стрілочні переводи.
- 3 Граничні стовпчики та поїзні світлофори.

2. Дільничні станції [1, 1, 2, 3]

- 1 Призначення та класифікація дільничних станцій.
- 2 Основні пристрої дільничних станцій.
- 3 Технологія роботи дільничних станцій.

3. Сортувальні станції [1, 2, 3]

- 1 Призначення та класифікація сортувальних станцій.
- 2 Основні пристрої сортувальних станцій.
- 3 Технологія роботи сортувальних станцій.

4. Сортувальні пристрої [1, 4]

- 1 Призначення, класифікація та характеристика сортувальних пристроїв.
- 2 Проектування висоти і поздовжнього профілю сортувальних пристроїв.
- 3 Технологічні розрахунки сортувальної гірки.

5. Пасажирські комплекси [1, 5]

- 1 Призначення, класифікація та характеристика пасажирських комплексів.
- 2 Аналіз основних схем пасажирських станцій.
- 3 Аналіз схем пасажирських технічних станцій.

6. Вантажні станції [1, 6]

- 1 Призначення, класифікація, основні операції та пристрої вантажних станцій.
- 2 Аналіз основних схем вантажних станцій загального користування.

Навчальна дисципліна «Управління експлуатаційною роботою»

1. Основні принципи організації перевезень на залізницях України

1. Поїзди. Класифікація поїздів [7, 9].
2. Класифікація поїздо- і вагонопотоків [10].

2. Маневрова робота на станціях

1. Класифікація маневрових операцій [11].
2. Розформування – формування составів з сортувальної гірки [11].

3. Технологія та нормування операцій по закінченню формування составів [11].

3. Станції і технологія їх роботи

1. Класифікація станцій за своїм призначенням і основним характером роботи [12].

2. Технологія роботи дільничної станції [13].

3. Технологія роботи сортувальної станції [10].

4. Графік руху поїздів

1. Класифікація ГРП [14].

2. Елементи ГРП [14].

3. Загальні принципи побудови ГРП [14].

5. Пропускна спроможність залізничних ліній

1. Поняття про пропускну і провізну спроможність лінії [14, 15].

2. Визначення пропускнуої спроможності паралельного графіка [14, 15].

3. Визначення пропускнуої спроможності непаралельного графіка [14, 15].

Навчальна дисципліна «Вантажні перевезення» [16, 17]

1. Види вантажних відправок і сполучень.

2. Планування ресурсного забезпечення перевезень. Методи і форми контролю за вантажними перевезеннями. Штрафні санкції до порушників правил перевезень.

3. Обґрунтування вибору рухомого складу.

4. Вимоги до організації транспортного процесу. Тара і пакування вантажу. Пакетування та маркування вантажів.

5. Технологія роботи станції з приймання і навантаження вантажів. Пломбування вагонів і контейнерів.

6. Правила складання актів. Порядок пред'явлення претензій.

Навчальна дисципліна «Організація міжнародних перевезень»

1. Загальні положення про міжнародні перевезення

1. Основні поняття та принципи організації міжнародних залізничних перевезень [18, 19].

2. Види міжнародних транспортних коридорів та їх значення у світовій логістиці [20].

3. Особливості організації міжнародних перевезень в умовах інтеграції транспортних систем [20].

2. Види міжнародних залізничних сполучень

1. Пасажирські перевезення у міжнародному сполученні [27].

2. Вантажні перевезення у міжнародному залізничному сполученні [24].

3. Транзитні перевезення: особливості та економічна ефективність [24].

3. Правове регулювання міжнародних перевезень

1. Загальні принципи правового регулювання міжнародних залізничних перевезень [25].

2. Міжнародні договори та угоди у сфері залізничного транспорту [25, 26].
3. Національне законодавство України щодо міжнародних перевезень [18].

4. Міжнародні транспортні організації

1. Організація співробітництва залізниць (ОСЗ) та її функції [21].
2. Європейська конференція міністрів транспорту (ЕКМТ) [26].
3. Міжнародний союз залізниць (UIC) та його роль у розвитку міжнародного сполучення [22].

5. Міжнародні транспортні конвенції

1. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (COTIF) та її додатки [23, 28].
2. Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (СМГС) [24, 28].
3. Міжнародні митні угоди, що регулюють залізничні перевезення [25].

Навчальна дисципліна «Організація інтермодальних перевезень»

1. Базові поняття та термінологія інтермодальних перевезень [29].
2. Основні способи організації здійснення інтермодальних перевезень [30].
3. Договір про надання послуг з організації перевезення у складі поїздів інтермодального транспорту [31].
4. Перевезення вантажів групами вагонів (контейнерів) за однією накладною у міжнародному сполученні [32, 36].
5. Типи інтермодальних контейнерів [33].
6. Контактні графіки обробки транспортних одиниць при здійсненні інтермодальних перевезень [34,35].
 1. Елементи.
 2. Дотримання умов взаємодії .

2. ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ ДЛЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Що собою представляє сегментоване перевезення?

- а) Спосіб транспортування, при якому перевізник, що організує весь процес доставки, приймає відповідальність за все перевезення з видачею документа про мультимодальне перевезення..
- б) Послідовне перевезення вантажів двома або декількома видами транспорту в одній і тій самій інтермодальній/комбінованій транспортній одиниці без перевантаження самого вантажу при зміні виду транспорту.
- в) Спосіб транспортування, де перевізник, організуючий транспортування, приймає відповідальність лише за частину перевезення, здійснюваної ним самим.
- г) Перевезення вантажів одним видом транспорту, при цьому в даному способі транспортування може брати участь один або кілька перевізників.

Перевезення вантажів двома або більше видами транспорту, яке організовується під відповідальністю оператора мультимодальних перевезень на основі єдиного договору про мультимодальне перевезення, це:

- а) Унімодальне перевезення.
- б) Мультимодальне перевезення.
- в) Інтермодальне перевезення.
- г) Змішане перевезення.

Комплекс наземних та водних транспортних магістралей з відповідною інфраструктурою на визначеному напрямку, включаючи допоміжні споруди, які забезпечують перевезення вантажів та пасажирів на рівні, що відповідає вимогам Європейського Співтовариства.?

- а) Міжнародне автомобільне сполучення.
- б) Міжнародне залізничне сполучення.
- в) Міжнародні транспортні коридори.
- г) міжнародне водне сполучення.

Відповідно до типового технологічного процесу роботи дільничних станцій вантажні транзитні поїзди з переробкою приймаються:

- а) На колії приймально-відправного парку, розташовані біля головних колій.
- б) Безпосередньо на колії сортувально-відправного парку.
- в) На колії приймально-відправного парку, розташовані біля сортувального парку.
- г) На спеціальні колії, розташовані на території локомотивного господарства.

В який строк вантажі, які залишилися у портах після закриття навігації, відвантажуються портом і відправляються залізницею за призначенням::

- а) Протягом 20 діб.
- б) Протягом 40 діб.
- в) Протягом 30 діб.
- г) Протягом 35 діб.

З КРИТЕРІЙ, СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені вступники, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст. Згідно з Правилами прийому до університету у 2025 році, які погоджені з Міністерством освіти і науки України, оцінювання знань вступників на фахових вступних випробуваннях здійснюється за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Фахові випробування проводяться за тестовими технологіями. Тест складається з 20 питань. Кожне правильне питання оцінюється в 5 балів, неправильне – 0 балів. Для виконання всіх завдань вступнику надається 40 хвилин та одна спроба.

Згідно з Правилами прийому до університету в 2025 році можливо проводити дистанційну перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей. Фахове вступне випробування вступник може скласти як безпосередньо в університеті, так і онлайн, приєднавшись до ZOOM-конференції в зазначений час.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів фахове вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 120 до 200 балів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Залізничні станції та вузли: навчальний посібник / І. В. Берестов, Г. В. Шаповал, М. Ю. Куценко та ін.; за ред. І. В. Берестова. Харків: Райдер, 2012. 464 с.
2. Залізничні станції та вузли. Дільничні станції: приклади і розрахунки : навчальний посібник / М. І. Березовий, М. П. Божко, В. В. Малашкін та ін.. Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. 182 с.
3. Чернецька-Білецька Н. Б., Михайлов Є. В., Семенов С. О. Технологія та управління роботою залізничних станцій: навчальний посібник. Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 292 с.
4. Довганюк С. С., Зеркалов Д. В. Залізничні станції України. У трьох книгах. Навчальний посібник / за редакцією Д. В. Зеркалова. Київ: Основа, 2009. 253 с.
5. Галузеві будівельні норми України. Споруди транспорту. Сортувальні пристрої залізниць. Норми проектування. ГБН В.2.3-37472062-1:2012: Затв.: Наказ Міністерство інфраструктури України 17.01.2013 р. № 25. Київ: Міністерство інфраструктури України, 2012. 112 с. https://document.vobu.ua/wp-content/uploads/DBN/GBN_V.2.3-37472062-1_2012.pdf.
6. Вимоги до проектування основних пристроїв на роздільних пунктах. Пасажирські комплекси: конспект лекцій з дисципліни «Залізничні станції та вузли». Частина 5 / В. І. Крячко, І. В. Берестов, К. В. Крячко, М. Ю. Куценко. Харків: УкрДАЗТ, 2010. 74 с. <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/4759>.
7. Вимоги до проектування основних пристроїв на роздільних пунктах. Проектування вантажних станцій: конспект лекцій з дисципліни «Залізничні станції та вузли». Частина 6 / В. І. Крячко, І. В. Берестов, К. В. Крячко, М. Ю. Куценко. Харків: УкрДАЗТ, 2010. 117 с. <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/4758>.
8. Інструктивні вказівки з організації вагонопотоків на залізницях України (ІЦД-0053). Затв. і введені в дію Наказом Укрзалізниці від “29” грудня 2004 р № 1028-ЦЗ.К.: Укрзалізниця. 2004. 76с.
9. Правила технічної експлуатації залізниць України. Затв. і введені Наказом Міністерства транспорту України від 20 грудня 1996 року N 411. К.: Укрзалізниця. 1996. 97с.
10. Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи сортувальної станції. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації

залізничного транспорту України від 22.12.2009 р. № 715-Ц. К.: Укрзалізниця. 2009. 156с.

11. Методичні вказівки з розрахунку норм часу на маневрові роботи, які виконуються на залізничному транспорті Затв. і введені в дію Наказом Укрзалізниці від 25.03.2003 № 072-ЦЗ. К.: Укрзалізниця. 2003. 85 с.

12. Загальне положення про залізничну станцію. Затв. і введено в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України 30.12.2004 № 1041-ЦЗ. К.: Укрзалізниця. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1041328-04#Text>.

13. Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи дільничної станції. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 03.03.2010 р. № 163-Ц. К.: Укрзалізниця. 2010. 138 с.

14. Управління експлуатаційною роботою. Графік руху поїздів : навчальний посібник / А. В. Прохорченко, О. А. Малахова, Г. М. Сіконенко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 263 с.

15. Інструкція з розрахунку наявної пропускнує спроможності заліниць України. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 14.03.2001 р. № 143/Ц. К.: Транспорт України. 2002. 374 с.

16. Лаврухін О.В., Бауліна Г.С., Костенніков О.М., Богомазова Г.Є. Вантажні перевезення на залізничному транспорті: підручник. Частина 1. Харків: УкрДУЗТ, 2015. 260 с.

17. Лаврухін О.В., Мкртичян Д.І., Куценко М.Ю., Ковальов А.О., Запара Я.В. Вантажні перевезення на залізничному транспорті: підручник. Частина 2. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 239 с.

18. Залізничний кодекс України. Закон України від 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80>

19. Транспортна стратегія України на період до 2030 року. Кабінет Міністрів України, 2018.

20. Петрушов В. В., Щербина М. Є. Організація міжнародних перевезень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 58 с.

21. Організація співробітництва заліниць (ОСЗ): структура та діяльність. Офіційний сайт: <https://www.osjd.org>

22. Міжнародний союз заліниць (UIC) та його вплив на світові перевезення. Офіційний сайт: <https://uic.org>

23. Конвенція COTIF: повний текст документу. URL: <https://otif.org>

24. Угода СМГС: правила перевезень вантажів залізничним транспортом. URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/smgis/

25. Міжнародні двосторонні угоди України у галузі залізничного транспорту: <https://dsbt.gov.ua/diialnist/mizhnarodne-spivrobitnytstvo/dvostoronnie-spivrobitnytstvo/mizhnarodni-dvostoronni-uhody-ukrainy-u-haluzi-zaliznychnoho-transportu>

26. Запара В.М., Ковальов А.О., Продащук С.М., Бауліна Г.С. Міжнародні транспортні організації та транспортне право: Конспект лекцій. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. – 42 с.

27. Особливі умови міжнародних перевезень (SCIC) для поїздок по проїзних документах у сполученні Схід-Захід (EWT) зі змінами та доповненнями на 15 грудня 2024 року. URL: <https://uz.gov.ua/passengers/conditions/>
28. Нормативні документи КОТІФ:
https://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/tsim_smgs/
29. Terminology on combined transport. Prepared by the UN/ECE, the European Conference of Ministers of Transport (ECMT) and the European Commission (EC). New York and Geneva, 2001.
30. Інтермодальні перевезення. Веб-сайт АТ "Укрзалізниця". URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/intermodal_transportation/
31. Договір про надання послуг з організації перевезення вантажів залізничним транспортом у складі поїздів інтермодального транспорту. Веб-сайт АТ "Укрзалізниця". URL: [https://uz.gov.ua/files/file/cargo_transportation/intermodal/1.2.%20Додаток%202%20До%20ПР%20П%20\(Договір\).docx](https://uz.gov.ua/files/file/cargo_transportation/intermodal/1.2.%20Додаток%202%20До%20ПР%20П%20(Договір).docx).
32. Перевезення вантажів групами вагонів (контейнерів) за однією накладною у міжнародному сполученні. Веб-сайт АТ "Укрзалізниця". URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/general_information/one_invoice/
33. Про затвердження Класифікатора типів контейнерів та Тимчасового порядку його використання. Державна митна служба України. Наказ N 239 від 22.03.2007.
34. Коцюк О.Я. Взаємодія видів транспорту : навч. посібник. – К. : УТУ, 2009. – 107 с.
35. Методичні вказівки до розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Організація інтермодальних перевезень» для студентів спеціальності 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті) та спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка всіх форм здобуття освіти першого (бакалаврського) рівня.
36. Біла Книга Європейської Комісії – План розвитку єдиного європейського транспортного простору – на шляху до конкурентоспроможної та ресурсоефективної транспортної системи. – Люксембург : видавничий центр ЄС, 2011. – 43 с.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри управління експлуатаційною роботою, протокол № 6 від «13» січня 2025 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Організація міжнародних
перевезень»
д.т.н., професор

Андрій ПРОХОРЧЕНКО

Завідувач кафедри
управління експлуатаційною роботою
д.т.н., професор

Тетяна БУТЬКО

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету Управління процесами перевезень Українського державного університету залізничного транспорту, протокол № 6 від «03» лютого 2025 р.

Декан факультету Управління
процесами перевезень

Максим КУЦЕНКО

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з науково-
педагогічної роботи
к.т.н., доцент

Владислав ПАНЧЕНКО